

דף תרגול: תחי הדמוקרטיה – שיעור שירה לקראת הבחירות

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את הרקע ההיסטורי של השיר ואת ערכי הדמוקרטיה המרכזיים בו
- לזהות מושגים ואמצעים הקשורים לשיר ולתהליך הבחירות
- לתרגל חשיבה וכתיבה על דמוקרטיה בלי להתייחס לעמדות פוליטיות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הכרת הרקע

- 1. ב – 1945
- 2. ג – נתן אלתרמן
- 3. ב – טור קבוע בעיתון בשם 'הטור השביעי'
- 4. ב – חופש הדעה והחלפת שלטון בבחירות

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – זהו עיקרון יסוד של דמוקרטיה
- 2. לא נכון – בדמוקרטיה מותר להביע דעות שונות ולהתווכח בכבוד
- 3. לא נכון – השיעור עוסק באיך בוחרים ולא במי לבחור
- 4. נכון – אלתרמן כתב את השיר בהקשר של תקופת בחירות
- 5. נכון – זהו אחד הערכים המרכזיים שבשיר

חלק ג' – השלמת מילים

- 1. דמוקרטיה
- 2. שביעי
- 3. דעה
- 4. להחליף
- 5. 1945

חלק ד' – התאמת מושגים

- 1 – ג (משטר שבו האזרחים בוחרים את השלטון)
- 2 – ד (תהליך שבו האזרחים מצביעים כדי לבחור נציגים)
- 3 – א (הזכות להביע עמדה אישית בלי פחד)
- 4 – ה (אדם השייך למדינה ובעל זכויות וחובות כלפיה)
- 5 – ב (הטור הקבוע של אלתרמן בעיתון)

חלק ה' – סדר נכון – יום הבחירות

- 1. האזרח מגיע לקלפי ביום הבחירות
- 2. האזרח מציג תעודה מזהה לוועדת הקלפי
- 3. האזרח בוחר פתק הצבעה ומכניס אותו למעטפה
- 4. האזרח מכניס את המעטפה לקלפי
- 5. בסיום היום סופרים את הקולות וקובעים תוצאה

חלק ו' – כתיבה יצירתית

- 1. קריטריונים: שימוש בחזרה כאמצעי אמנותי, ביטוי ערך ברור, 4-6 שורות, שפה עשירה
- 2. קריטריונים: הסבר ברור, שימוש בלפחות שני ערכים דמוקרטיים, טון מכבד ולא פוליטי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מצפים לתשובה כמו 'שלטון העם' או 'בחירה חופשית'
- כל ערך מתוך הרשימה: חופש דעה, בחירות, החלפת שלטון
- משפט הכולל נימוק ענייני ולא פוליטי

טיפים להפעלה:

- הדגישו שהשיחה עוסקת באיך בוחרים ולא במי להצביע, כדי לשמור על אווירה לא פוליטית
- את השיר המלא יש להביא מעותק מורשה בלבד, כיוון שהוא מוגן בזכויות יוצרים
- לקראת המשימה היצירתית, הציגו דוגמה קצרה לשימוש בחזרה כאמצעי אמנותי בשירה

דף תרגול: תחי הדמוקרטיה – שיעור שירה לקראת הבחירות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

השיר נכתב על ידי נתן אלתרמן בשנה 1945. השיר מדבר על דמוקרטיה - שזה שהעם בוחר את השלטון. בדף הזה נלמד על זה בלי לדבר על פוליטיקה.

📖 מילון קטן:

דמוקרטיה	משטר שבו העם בוחר את השלטון שלו
בחירות	תהליך שבו אזרחים מצביעים כדי לבחור נציגים
חופש הדעה	הזכות להביע עמדה אישית בחופשיות
קלפי	תיבת ההצבעה ביום הבחירות
אזרח/אזרחית	אדם השייך למדינה ובעל זכויות וחובות
הטור השביעי	הטור הקבוע של נתן אלתרמן בעיתון
אמצעי אמנותי	דרך כתיבה שיוצרת אפקט בשיר, כמו חזרה
שלטון	הגוף שמנהל את המדינה

1 חלק א' – הכרת הרקע

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מתי נכתב השיר?

א) 1936 ב) 1945 ג) 1948 ד) 1973

2. מי המשורר?

א) חיים נחמן ביאליק ב) לאה גולדברג ג) נתן אלתרמן ד) אברהם שלונסקי

3. איפה פורסם השיר?

א) ספר שירה עצמאי ב) טור קבוע בעיתון בשם 'הטור השביעי' ג) מחזה תיאטרון ד) תוכנית רדיו

4. על מה מדבר השיר?

א) תחרות ספורט ב) חופש הדעה והחלפת שלטון בבחירות ג) טכנולוגיה חדשה ד) נופי הארץ

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדמוקרטיה האזרחים בוחרים את השלטון בבחירות חופשיות	☐	☐
2	בדמוקרטיה מותרת רק דעה אחת, דעת הרוב בלבד	☐	☐
3	השיעור על השיר עוסק בשאלה למי כדאי להצביע בבחירות	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	השיר נכתב לקראת בחירות ועוסק ברעיון הבחירה החוזרת	☐	☐
5	בדמוקרטיה ניתן להחליף שלטון בבחירות הבאות	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. המשטר שבו האזרחים בוחרים את השלטון שלהם נקרא _____

2. נתן אלתרמן פרסם את שירו בטור הקבוע שנקרא 'הטור ה_____'

3. בדמוקרטיה לכל אזרח יש זכות להביע את _____ שלו בחופשיות

4. אחד מערכי הדמוקרטיה הוא האפשרות ל_____ שלטון בבחירות

5. השיר 'תחי הדמוקרטיה' נכתב בשנת _____

4 חלק ד' – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דמוקרטיה	___	**א.** הזכות להביע עמדה אישית בלי פחד
2. בחירות	___	**ב.** הטור הקבוע של אלתרמן בעיתון
3. חופש הדעה	___	**ג.** משטר שבו האזרחים בוחרים את השלטון
4. אזרח/אזרחית	___	**ד.** תהליך שבו האזרחים מצביעים כדי לבחור נציגים
5. הטור השביעי	___	**ה.** אדם השייך למדינה ובעל זכויות וחובות כלפיה

5 חלק ה' – סדר נכון – יום הבחירות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	האזרח מציג תעודה מזהה לוועדת הקלפי
☐	בסיום היום סופרים את הקולות וקובעים תוצאה
☐	האזרח מכניס את המעטפה לקלפי
☐	האזרח בוחר פתק הצבעה ומכניס אותו למעטפה
☐	האזרח מגיע לקלפי ביום הבחירות

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו קטע קצר בסגנון 'תְּחִי ה...' שמבטא ערך חברתי חשוב לכם (לא פוליטי), כמו חברות, סובלנות או שוויון

2. כתבו מכתב קצר לחבר או חברה שמסביר מדוע חשוב להצביע בבחירות

כרטיס יציאה

מהי דמוקרטיה במילה אחת או שתיים?

ציינו ערך אחד מהשיר שלמדתם עליו היום

כתבו משפט קצר על החשיבות של ההצבעה בבחירות

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀